

ZBIÓR OBOWIĄZUJĄCYCH ROZPORZĄDZEŃ

w powiecie



Łukowskim.

PRENUMERATA:

Rocznie	24.—mk.
Półrocznie	12.—mk.
Kwartalnie	6.—mk.

OGŁOSZENIA:

Za wiersz drobnego pisma (petit) lub jego miejsce po tekście 1 Mk.

Zaprenumerować można

w Sekretarjacie Starostwa Łukowskiego

w Łukowie.

- 405 Ustawa z dnia 25 lipca 1919 roku w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie.
- 406 Ustawa z dnia 25 lipca 1919 roku o osobistych świadczeniach wojennych.
- 407 Rozporządzenie Ministra Skarbu w przedmiocie transakcji markami polskimi.
- 408 Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych o bezpłatnym przewozie żywności i przedmiotów pierwszej potrzeby poza stacje Białystok, Brześć i Chełm do ziem Wschodnich Rzeczypospolitej.
- 409 Ogłoszenie dotyczące odmawiania spisywania aktów o szkodach, wynikłych z nieprawidłowych rekwizycji.
- 410 Ogłoszenie dotyczące opłaty listów urzędowych telegrafów i telefonów.
- 411 Ogłoszenie do PP. Burmistrzów i Wójtów.
- 412 Ogłoszenie dotyczące uszanowania grobów żołnierzy.
- 413 Ogłoszenie dotyczące zatrzymania dwóch koni.
- 414 Ogłoszenie o zagubieniu kwitu na drzewo.
- 415 Ogłoszenie w sprawie pieczęci Dowództwa Garnizonu.
- 416 Ogłoszenie dotyczące choroby płucnej wśród bydła.
- 417 Ogłoszenie o zagubieniu lub ukradzeniu paszportów.

405

U S T A W A

z dnia 25 lipca 1919 r.

w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie.

Art. 1. W myśl art. 2 punktu 1 Zasadniczej Ustawy Sanitarnej, sprawy zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie, należą do kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

W sprawach tych wszystkie inne ministerstwa winny porozumiewać się z Ministerstwem Zdrowia Publicznego, wypełniać wydane zgodnie z niniejszą ustawą zarządzenia oraz ułatwiać mu kontrolę nad wykonaniem tych zarządzeń.

Związki komunalne i gminy obowiązane są współdziałać z władzami Ministerstwa Zdrowia Publicznego, działając pod ich kontrolą samodzielnie w myśl przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. O każdym przypadku zachorowania lub śmierci na wyliczone w art. 3 choroby, jak również o każdym przypadku, wzbudzającym podejrzenie co do którejkolwiek z nich, należy niezwłocznie zawiadomić właściwe władze komunalne, w pierwszym rzędzie ich urzędy sanitarne.

Jeżeli na miejscu urzędów sanitarnych niema, zawiadomienie skierowane być winno do zarządu komunalnego bezpośrednio, względnie za pośrednictwem odpowiednich jego funkcjonariuszów. Jeżeli chory uzyska od miejscowych władz sanitarnych

pozwolenie na zmianę mieszkania lub miejsca pobytu, należy w terminie 24 godzin zawiadomić właściwe władze sanitarne o miejscu nowego pobytu.

Art. 3. Obowiązkowi zgłaszania, zgodnie z art. 2, podlegają następujące choroby:

a) ostre choroby zakaźne, a mianowicie:

1. dżuma (pestitis),
2. ospa naturalna (variola, variolois),
3. cholera azjatycka (cholera asiatica),
4. dur brzuszny i rzekomy (typhus abdominalis et paratyphus),
5. dur plamisty (typhus exanthematicus),
6. dur powrotny (typhus recurrens),
7. czerwonka (desenteria),
8. płońca (scarlatina),
9. płońca (diphtheria),
10. nagminne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (meningitis cerebro-spinalis epidemica),
11. odra (morbilli),
12. róża (erysipelas),
13. krztusiec, czyli koklusz (pertussis),
14. zimnica (malaria),
15. zakażenie połogowe (sepsis puerperalis);

b) przewlekłe choroby zakaźne, a mianowicie:

1. trąd (lepra),
2. gruźlica w przypadkach niebezpiecznych dla otoczenia, a zresztą w myśl oddzielnej ustawy (tuberculosis),
3. jaglica, czyli egipskie zapalenia oczu (trachoma) w myśl oddzielnej ustawy;

c) ostre i przewlekłe choroby odzwierzęce, a mianowicie:

1. wąglik (anthrax),
2. nosaczna (malleus),
3. włośnica (trichinosis),
4. wodowstręt (rabies), w tem ukąszenia przez zwierzęta chore na wodowstręt czyli wścieklicznę lub podejrzone o tę chorobę;

d) występujące masowo zatrucia: jadami mięsnymi i rybiemi (botulismuss), chemikaljami i t p.

Art. 4. Jeżeli inne choroby, nie wymienione w artykule 3, występują w kraju w takich rozmiarach lub przy takich objawach, że szerzenie się ich może być uznane za niebezpieczne, Minister Zdrowia Publicznego władny jest rozciągnąć na nie obowiązek zgłoszenia na oznaczony przeciąg czasu, nie przekraczający 6 miesięcy. Prawo to służy również lekarzom powiatowym w porozumieniu z właściwą władzą administracyjną na terenie powiatu lub jego części i na czas, nie prze-

kraczący miesiąca, po którego upływie takie zarządzenie traci moc obowiązującą, o ile go nie zatwierdzi Minister Zdrowia Publicznego.

Art. 5. Obowiązek zgłoszenia obciąża:

1. lekarza, wezwanego dla porady,
2. kierowników zakładów leczniczych i położniczych,
3. dezynfektorów i dozorców sanitarnych,
4. każdą osobę, zajmującą się dozorem lub pielęgnowaniem chorych (akuszerkę, felczera, pielęgniarzy),
5. głowę rodziny lub osobę, na której pieczy znajduje się chory,
6. gospodarza mieszkania lub zastępującą tegoż osobę, właściciela, administratora lub rządcę majątku lub domu,
7. przełożonych wszelkich zakładów naukowych, wychowawczych i dobroczynnych,
8. kierowników wszelkich zakładów przemysłowych i handlowych, fabryk, warsztatów, statków parowych, tratw i t. p. jak również hotelów, pokoiów umeblowanych, zajazdów i gospód, kierowników robót gromadnych (rolnych, leśnych, ziemnych i t. p.),
9. urzędników i funkcjonariuszy urzędów bezpieczeństwa publicznego,
10. osoby kompetentne z urzędu, wykonujące sekcję lub oględziny zwłok,
11. lekarzy weterynarii, o ile podczas wykonywania swego zawodu powezmą świadomość o zarażeniu się ludzi węglikiem lub nosaiczną, albo o przypadku wodowstrętu,
12. wreszcie każdego, kto miał bezpośrednią styczność z chorym i wiedział, iż rozmyślnie władz sanitarnych o danym wypadku choroby nie zawiadomiono.

Obowiązek zgłoszenia obciąża osoby, wyszczególnione w wyliczeniu powyższem, w kolejnym porządku wyliczenia; na osobach, wymienionych w punktach od 4—12, ciąży obowiązek zgłoszenia jedynie w baku osób wymienionych w punktach 1, 2 i 3.

Art. 6. Zgłoszenia należy skutecznie na piśmie lub, w razie niemożności piśmiennego zgłoszenia,—ustnie; zgłoszenia w drodze pocztowej w przepisanej formie i telegraficznej wolne są od opłat.

Art. 7. Lekarze komunalni lub w wyjątkowych wypadkach z ich upoważnienia i w ich zastępstwie sanitariusze, jako funkcjonariusze miejscowych urzędów sanitarnych, w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia co do wypadku chorób, przewidzianych w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie działu a), w p. 1 działu b), w pp. 1, 2 i 4 działu c), mają prawo dokonywania oględzin podejrzanych o zakażenie osobników w mieszkaniach oraz samych mieszkań, gdzie ci ukrywali się lub ukrywają.

Art. 8. Komunalne władze sanitarne po otrzymaniu zgłoszenia winny niezwłocznie zarządzić dochodzenie celem ustalenia rozpoznania choroby i jej pochodzenia; równocześnie te same władze sanitarne, a w razie ich braku na miejscu zarządy komunalne, podają natychmiast otrzymane zgłoszenia do wiadomości właściwego lekarza powiatowego.

Prowadzący dochodzenie miejscowy lekarz komunalny ma prawo wstępu do chorego, ewentualnie oględzin zwłok oraz obowiązek przedsięwzięcia wszelkich badań, potrzebnych do ustalenia rozpoznania choroby i źródeł jej pochodzenia; lekarz ordynujący może być obecny przy badaniu osoby, którą leczył, jak również i przy sekcji zwłok.

Art. 9. Ogólny nadzór nad dochodzeniem ma lekarz powiatowy.

Gdzie niema miejscowego lekarza komunalnego, lekarz powiatowy lub jego zastępca, wyznaczony w tym celu bądź doraźnie, bądź w charakterze lekarza epidemicznego, dokonywa całego dochodzenia.

W razach nagłych, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, o ile niema lekarza powiatowego lub odpowiedniego zastępcy każdy lekarz na podstawie dodatniego wyniku dochodzenia, względnie uzasadnionego podejrzenia co do istnienia choroby zakaźnej, przewidzianej w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie w dziale a), w p. 1 działu b), w pp. 1, 2 i 4 działu c), wyda na miejscu najkonieczniejsze zarządzenia, zapobiegające szerzeniu się choroby, a o treści tych zarządzeń powiadomi niezwłocznie na piśmie miejscowe zarządy komunalne i lekarza powiatowego.

Art. 10. Po ustaleniu rozpoznania choroby zakaźnej, względnie wobec uzasadnionego podejrzenia o jej istnieniu, władze komunalne winny niezwłocznie zarządzić środki zapobiegawcze, wskazane przez lekarza, prowadzącego dochodzenie i pod jego kontrolą; w razie niespełnienia powyższych wskazówek w oznaczonym przez lekarza terminie, lekarz powiatowy lub jego zastępca mają prawo wykonać niezbędne zarządzenia w porozumieniu z odpowiednimi władzami administracyjnymi.

Art. 11. W razie ustalenia w obrębie miasta lub gminy jednej z chorób, wyszczególnionych w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie w dziale a), w p. 1 działu b), wreszcie w pp. 1, 2 i 4 dz. c), władze administracyjne na żądanie władz sanitarnych mają prawo:

1. wzbraniać wstępu do wszelkich pomieszczeń, uznanych za zakażone, do czasu ich odkażenia, oraz w sposób widoczny, odpowiednio je oznaczyć;
2. obostrzyć przepisy o meldowaniu mieszkańców oraz zarządzić odosobnienie chorego lub podejrzanego o chorobę, wreszcie osób, które były w styczności z nim, jako roznościcieli zarazków, namiejsu ich pobytu lub w zakładach, do tego przeznaczonych, przez czasowe usunięcie mieszkańców z ich mieszkań; przewożenie chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną, wskazane w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie dz. a), w p. 1 dz. b) i w pp. 2, 3 i 4 dz. c), ma być skutecznie za pomocą specjalnych wozów; w razie użycia wozów zwyczajnych winny być one przed oddaniem ich do użytku ogólnego poddane ściślej dezynfekcji i dezynsekcji;
3. zastosować czasowy nadzór z częściowem lub całkowitem wykluczeniem od zajęć publicznych lub prywatnych nad nosicielami zarazków oraz innymi osobami, które były w styczności z chorymi lub przybyły z miejscowości, dotkniętych epidemją, oraz w razie niezbędnej potrzeby zarządzić przymusowe leczenie;
4. zarządzić przymusowe oczyszczanie osób, odkażenie pod dozorem organów urzędowych pomieszczeń oraz przedmiotów zakażonych lub podejrzanych o zakażenie oraz zniszczenie przedmiotów, które nie mogą być odkażane bez ich zniszczenia jak również takich, których wartość jest mniejsza od kosztów ich wyjąłowania, wreszcie przymusowe leczenie lub wyłępie-

nie zwierząt, roznoszących zarazki; tępie nie zwierząt, roznoszących zarazki, dopuszczalne jest również w celach zapobiegawczych;

5. w wyjątkowych wypadkach, gdy grozi niezwykle niebezpieczeństwo, zarządzić czasowe ograniczenie komunikacji miejscowej oraz czasowe wzbronienie handlu obnośnego i zarobków wędrownych;
6. zarządzić w miejscowościach zarażonych lub znajdujących się w warunkach, sprzyjających zarażeniu zamknięcie zakładów handlowych, przemysłowych i pracowni, których prowadzenie pociąga za sobą szczególne niebezpieczeństwo roznoszenia tych chorób wśród osób, zatrudnionych w przemyśle i wśród publiczności;
7. zarządzić czasowe ograniczenie obrotu i używalności przedmiotów, mogących być rozsadnikami zarazków, a w tej liczbie i artykułów spożywczych, w szczególności wody, pochodzącej z określonego miejsca, lub zgoła zabronić ich używania. Zakazu takiego nie można jednak stosować do używania wody w celu wytwarzania siły poruszającej w urządzeniach komunikacyjnych i przemysłowych, o ile woda ta nie będzie służyła do picia i użytku domowego. Natomiast zakaz zastosowany być może do używania wody w celu wyrobu i rozsprzedaży środków żywności oraz przedmiotów zbytku;
8. ograniczyć używanie publicznych zakładów kąpielowych, pralni i ustępów publicznych lub zupełnie zabronić ich używania, zarządzając jednocześnie inne odpowiednie środki konieczne dla zastąpienia tych urządzeń w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób zakaźnych;
9. zabronić czasowo odbywania targów, jarmarków, odpustów, pielgrzymek, widowisk publicznych i wszelkich innych zgromadzeń publicznych oraz wzbronić uczęszczania do szkół.

Art. 12. W celu skutecznego zwalczania chorób zakaźnych podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu, Minister Zdrowia Publicznego ma prawo zarządzenia szczepień ochronnych; przepisy o szczepieniu ochronnym przeciwko ospie objęte są oddzielną ustawą.

Art. 13. Władze państwowe i komunalne obowiązane są udzielać wszelkiej pomocy przy wykonywaniu zarządzeń, wydanych na zasadzie niniejszej ustawy.

Art. 14. Osoby odosobnione przymusowo w myśl art. 11 otrzymują na koszt gminy całkowite utrzymanie; gminy mają prawo żądania zwrotu poniesionych wskutek tego kosztów od osób odosobnionych, względnie obowiązanych do ich utrzymania; koszta, których ściągnięcie będzie niewykonalne w ciągu roku, zwróci gminie Skarb Państwa.

Osoby niezamożne, którym zarządzenia, wydane w myśl niniejszej ustawy, przeszkodziły w zarobkowaniu, dłużej niż przez dni 3, mają prawo do otrzymania od Państwa odszkodowania.

Odszkodowanie to wynosić będzie 60% przyjątej w odnośnym okręgu płacy dziennej zwykłych robotników niewykwalifikowanych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia; wysokość płacy dziennej oznaczona będzie według ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Do czasu wydania ustawy w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Pracy

według przeciętnego zarobku dziennego robotnika niewykwalifikowanego w każdej poszczególnej miejscowości i będzie odpowiadać 60% tego zarobku.

Art. 15. Kto poniósł szkody i straty wskutek odkażania lub zniszczenia należących do niego przedmiotów, ma prawo do żądania odpowiedniego odszkodowania od gminy; Skarb Państwa zwraca gminie poniesione na skutek powyższego koszta w wysokości 50%; w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, Ministerstwu Zdrowia Publicznego przysługuje prawo przyznania wyższego odszkodowania przedawnia się z upływem terminu trzymiesięcznego od daty zwrotu przedmiotów odkażonych lub zawiadomienia o ich zniszczeniu; za przedmioty, będące własnością państwa lub publicznego funduszu, zarządzanego przez państwo, nie uiszczą się odszkodowania. Wysokość odszkodowania określają rzeczoznawcy, powołani corocznie przez zarządy komunalne.

Art. 16. Osoby, działające wbrew przepisom niniejszej ustawy, tracą tem samem prawo do odszkodowań w myśl art. 14 i 15.

Art. 17. Lekarzom i innym osobom, zatrudnionym częściowo lub stale przy zwalczaniu chorób zakaźnych, w myśl przepisów niniejszej ustawy, należy się od państwa, w razie utraty przez nich zdolności do zarobkowania wskutek zarażenia się, a w razie ich śmierci z tej samej przyczyny ich rodzinom, stałe zaopatrzenie w postaci emerytury.

Emerytura dla lekarza, względnie zaopatrzenie dla rodziny po nim pozostałej, wymierza się w wysokości, ustanowionej dla emerytur urzędników państwowych VIII klasy płac; dla innych osób emerytury względnie zaopatrzenia dla rodziny, oznaczone będą wedle przepisów, obowiązujących dla pokrewnych kategorii funkcjonariuszów państwowych; kategorie te oznaczy Ministerstwo Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu. Przy przyznawaniu emerytury i zaopatrzenia oraz pośmiertnego w wysokości 3-miesięcznej pensji, jaka była wzięta za podstawę dla wymiaru emerytury w myśl ustępu 2-go, przestżegać należy ogólnych przepisów emerytalnych dla funkcjonariuszów państwowych.

Jeżeli lekarzowi lub innej osobie, zajętej przy zwalczaniu chorób zakaźnych lub pozostałej po nich rodzinie, należy się według innych przepisów na podstawie stosunku służbowego emerytura, względnie zaopatrzenie mniejsze, aniżeli według niniejszych przepisów, wówczas uzupełnia się je do wysokości, w ust. 2 i 3 artykułu niniejszego podanej.

Przepisy niniejszego artykułu nie mają zastosowania, jeżeli osoby, zatrudnione przy zwalczaniu chorób zakaźnych, nabyły według innych przepisów z tytułu swego stosunku służbowego prawo do emerytury względnie zaopatrzenia, dorównujących wysokości, określonej w ustępie 2 i 3 lub ją przewyższającej.

O ile przepisów emerytalnych nie da się zastosować, Minister Zdrowia Publicznego może w miarę uznania w podobnych przypadkach przyznawać jednorazowe odszkodowanie względnie zwrot kosztów leczenia lub wyjątkowo zaopatrzenie na określony okres czasu.

Art. 18. Odosobnienie lub czasowe wykluczenie od zajęć nie może służyć za powód do wydalenia ze służby rządowej, komunalnej, społecznej lub prywatnej.

Art. 19. Zarządy komunalne w całości ponoszą koszty:

- 1) utrzymania wszelkich na ich terenie urządzeń, koniecznych do walki z chorobami zakaźnymi, zakładów sanitarnych i leczniczych, o ile one powstały dla ich potrzeb miejscowych, z własnej ich inicjatywy lub na żądanie odpowiednich urzędów Ministerjum Zdrowia Publicznego zgodnie z art. 20 i działają pod zarządem władz gminnych.
- 2) leczenia w każdym wypadku, gdy chodzi o mieszkańca danej gminy, zgodnie z odpowiednimi przepisami i ustawami ogólnopństwowymi, mającego prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej z jej strony; koszt nadzoru, odosobnienia i utrzymania chorych oraz nadzoru, odosobnienia i utrzymania podejrzanych o zarażenie lub nosicieli zarazków pokrywa gmina w myśl art. 14.

Art. 20. Zarządy komunalne obowiązane są na żądanie Ministerstwa Zdrowia Publicznego zakładać wszelkie, konieczne na ich terenie do walki z chorobami zakaźnymi urządzenia, zakłady sanitarne i lecznicze, o ile one powstają dla ich potrzeb miejscowych, a nie dla celów ogólnopństwowych; w ostatnim wypadku gmina ma prawo żądać od Skarbu Państwa zwrotu poniesionych wydatków najmniej w wysokości 50%.

Zarządy gmin miejskich w miastach, liczących więcej niż 25.000 ludności, obowiązane są posiadać własne zakłady lecznicze (szpitale) dla chorych zakaźnych, domy izolacyjne i zakłady dezynfekcyjne.

Art. 21. Wszystkie inne koszty, wynikające z wykonania postanowień niniejszej ustawy, ponosi Skarb Państwa w całości.

Art. 22. Zarządy gmin mają prawo za dokonane na koszt gminy czynności, wyszczególnione w niniejszej ustawie, pobierać opłatę według taksy, zatwierdzonej przez Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 23. O ile za zarządy gminne, nie spełniające obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, Państwo będzie zmuszone podjąć odpowiednie zarządzenia, gminy te obowiązane będą zwrócić Skarbowi Państwa poniesione w tym celu koszty.

Art. 24. Sposoby i warunki stosowania poszczególnych zarządzeń zapobiegawczych w przypadkach różnych chorób zakaźnych oraz wszystkie inne zarządzenia co do wprowadzania w życie i stosowania niniejszej ustawy określi osobne rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego.

Minister Zdrowia Publicznego ma prawo w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wydawać w miarę potrzeby czasowe, dalej idące szczególne zarządzenia, w razie niezwykle groźnego lub nagminnego wybuchu chorób zakaźnych, wyszczególnionych w art. 3 w pp. od 1—10 włącznie w dziale a).

Sprawa zwalczania chorób zakaźnych w miejscowościach pogranicznych będzie uregulowana w związku z odpowiednimi umowami międzynarodowymi.

Art. 25. Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń, na jej podstawie wydanych, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu, w myśl ogólnych postanowień karnych, będą karane w drodze administracyjnej grzywna-

mi do 1000 złp. lub aresztem do 3-ch miesięcy; kara pieniężna i kara aresztu mogą być zastosowane jednocześnie.

Art. 26. Odwołania od orzeczeń i zarządzeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy lub rozporządzeń wykonawczych, nie mają mocy wstrzymującej; przepis powyższy nie dotyczy orzeczeń karnych.

Art. 27. Jeżeli przechowywanie pewnych przedmiotów lub ich używanie stanowi pogwałcenie lub obejście jakiegokolwiek przepisu niniejszej ustawy lub też wydanego na jej podstawie zarządzenia, powołane do tego sanitarne władze mogą przedmioty te konfiskować; konfiskata przedmiotów, w myśl poprzedniego ustępu nie jest zależną od wdrożenia postępowania karnego ani od orzeczenia kary.

Art. 28. Z wejściem w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i dekrety, które dotyczą spraw, unormowanych tą ustawą.

Art. 29. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Marszałek:

(--) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:

w z. (—) *S. Wojciechowski.*

Minister Zdrowia Publicznego:

(—) *Janiszewski.*

406

U S T A W A

z dnia 25 lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

Art. 1.

Z chwilą wybuchu wojny lub z chwilą zarządzenia bądź ogólnej, bądź częściowej mobilizacji, mogą władze państwowe w czasie trwania wojny pociągać ludność przymusowo za wynagrodzeniem do świadczeń, robót i usług osobistych, bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych dla celów zaopatrzenia armji i obrony Państwa, o ile siły i środki własne wojska wynikłym potrzebom nie są w stanie zadośćuczynić.

Art. 2.

Świadczeniu osobistemu podlega wszelkiego rodzaju praca ludzka, fizyczna i umysłowa.

Art. 3.

Wprowadzenie obowiązku osobistych świadczeń wojennych; ustanowienie terminu powstania i ustania rzeczoności obowiązku następuje wskutek wspólnego rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych. Rozporządzenie to musi być podane do wiadomości powszechnej.

Art. 4.

Do osobistych świadczeń wojennych obowiązani są wszyscy zdolni do pracy obywatele w wieku od lat 17 do 50, płci obojga, nie powołani do składu siły zbrojnej Państwa.

Art. 5.

Od obowiązku osobistych świadczeń wojennych wolni są:

a) niezdolni do pracy wskutek choroby lub

ułomności fizycznych, oraz kobiety ciężarne i karmiące;

- b) duchowni wszystkich w Państwie uznanych wyznań, wypełniający stałe swe obowiązki duchowne;
- c) uczniowie, uczęszczający do publicznych szkół średnich i zawodowych w okresie funkcjonowania tych szkół;
- d) postowie sejmowi i niezbędni w służbie urzędnicy państwowi i komunalni oraz inne osoby, stałe uczestniczące z mocy swego stanowiska lub urzędu w pracach instytucji państwowej lub samorządnej, o ile co do powołania szczególnych kategorii urzędników i pracowników nie obowiązuje osobna ustawa;
- e) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego;
- f) cudzoziemcy w miarę wzajemności faktycznie istniejącej lub opartej na umowie międzynarodowej.

Art. 6.

Prócz osób, należących do kategorii, wyszczególnionych w art. 5, z rozporządzenia Rady Ministrów mogą być od świadczeń osobistych zwalniane inne jeszcze kategorie ludności.

Art. 7.

Osoby powołane do osobistych świadczeń wojennych, mają na żądanie władzy stawić się z posiadanymi w chwili powołania własnymi narzędziami pracy, należącymi do nich środkami przewozowymi, tudzież inwentarzem pociągowym, niezbędnym dla obsługi dostarczonych przez nich środków przewozowych (rzemieślnicy, kopacze, woźnice i t. p.).

Art. 8.

Powołanych do osobistych świadczeń wojennych należy tylko używać do robót, odpowiadających ich zwyczajnemu zatrudnieniu, względnie umysłowemu i fizycznemu uzdolnieniu.

Art. 9.

Powołanie ludności do osobistych świadczeń wojennych zarządzają władze wojskowe, upoważnione do tego przez Ministra Spraw Wojskowych, a na obszarze wojennym — przez główne dowództwo frontu.

Wykonanie wydanych zarządzeń następuje za pośrednictwem miejscowych władz administracyjnych i urzędów gminnych, zaś na obszarze wojennym — przez dowództwo poszczególnych oddziałów wojskowych.

Art. 10

Zwolnienie od obowiązku osobistych świadczeń wojennych z przyczyn, przewidzianych w poprzednich postanowieniach tej ustawy (art. 5 i 6), tudzież w wypadkach, w których powołanie spowodować może zagrożenie bytu rodziny, gospodarstwa, rękodziela, lub przemysłu — przysługuje władzom administracyjnym, a w ostatniej instancji — Ministrowi Spraw Wojskowych, zaś na obszarze wojennym — powołującym władzom wojskowym.

Bezwarunkowemu zwolnieniu podlegają osoby, zwolnione od służby w wojsku na skutek reklamacji urzędu lub zakładu, w którym są zatrudnione.

Art. 11.

W wezwaniu, powołującym do wykonania świadczeń osobistych, winien być oznaczony termin stawienia się, przypuszczalny przeciąg czasu świadczenia, rodzaj czynności i miejsce ich wykonania.

Wezwaniem do wykonania osobistych świadczeń wojennych poza miejscem stałego zamieszkania daje się termin do załatwienia spraw osobistych.

Art. 12.

Wynagrodzenie za osobiste świadczenia wojenne wypłacać się ma wedle norm, ustalonych dla każdego rodzaju prac rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Ochrony Pracy i Opieki Społecznej.

Jeżeli osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, napotykały trudności w uzyskaniu pożywienia, natenczas władze wojskowe obowiązane będą dać im utrzymanie w naturze narówni z osobami wojskowymi, a w takim razie z wynagrodzenia potrąca się koszt utrzymania podług norm, ustalonych w rozporządzeniu wykonawczem. Również zwraca się powołanym do osobistych świadczeń wojennych koszta przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca przeznaczenia i z powrotem w wysokości ustalonej odnośnymi rozporządzeniami wykonawczymi.

Art. 13.

Za używanie przez pociągniętych do osobistych świadczeń wojennych własnych narzędzi, środków przewozowych oraz inwentarza pociągowego, wypłaca się wynagrodzenie dodatkowe: za użycie zaś i uszkodzenie wyżej wymienionych przedmiotów nie z ich winy — odpowiednie odszkodowanie.

Wysokość dodatkowego wynagrodzenia i odszkodowania, jakoteż sposób ich ustalenia określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 14.

Powołany do osobistych świadczeń wojennych korzysta w razie choroby z bezpłatnego leczenia narówni z osobami wojskowymi w czynnej służbie i przez czas pobytu w szpitalu pobiera połowę należnego mu wynagrodzenia.

Art. 15.

Jeżeli powołany do osobistych świadczeń wojennych podczas pełnienia tychże poniósł bez własnej winy szkodę na zdrowiu, albo uległ kalectwu, które go uczyniło niezdatnym do pracy, albo też utracił życie, — należy się jemu, względnie pozostałej rodzinie, takie samo zaopatrzenie, w takiej samej wysokości i z tych samych źródeł, jak powołanym do czynnej służby wojskowej, względnie ich rodzinom.

Art. 16.

Rodziny osób, powołanych do osobistych świadczeń wojennych, pobierają zasiłki wedle tych samych norm i zasad, jak rodziny powołanych do czynnej służby wojskowej, o ile świadczenia te trwają dłużej, niż 2 tygodnie.

Art. 17.

Osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, są obowiązane w czasie swego zatrud-

nienia do bezwzględnego ulegania co do wykonania tych prac rozkazom zwierzchności wojskowej. W razie naruszenia tego obowiązku, podlegają wojskowej władzy dyscyplinarnej.

Art. 18.

Wszelkie roszczenia i spory z tytułu wykonania obowiązku osobistych świadczeń wojennych wyjęte są z pod orzecznictwa sądów cywilnych i rozstrzygnięte być mają wyłącznie w myśl art. 11 i 12 ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Art. 19.

Wszelkie pisma i dokumenty w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych wolne są od opłaty skarbowej.

Art. 20.

Osoby, winne uchylania się od osobistych świadczeń wojennych, będą karane przez władze administracyjnie karą aresztu do miesiąca 6 lub grzywną do 10.000 mk. pol.

Art. 21.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Skarbu i Ministrem Ochrony Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 22.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc prawną wszystkie inne ustawy i przepisy w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych.

W szczególności z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy, traci moc prawną art. 17 Tymczasowej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z 29 października 1918 roku (poz. 28 Dziennika Praw), zawierający przepisy o służbie pomocniczej.

Marszałek Sejmu:

(—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Spraw Wojskowych:

(—) *J. Leśniewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Skarbu:

w z. (—) *Byrka.*

Minister Ochrony Pracy i Opieki Społecznej:

(—) *J. Iwanowski.*

407

Rozporządzenie

Ministra Skarbu w przedmiocie transakcji markami polskimi.

W porozumieniu z Ministrem Aproprowiacji i Ministrem dla b. zaboru pruskiego ustanawia się, co następuje:

Art. 1.

Kupno i sprzedaż marek polskich, wypuszczonych przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową do 11 listopada 1918 roku na rachunek b. niemieckich władz okupacyjnych wzamian za marki

polskie, wypuszczone przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową po 11 listopada 1918 roku na rachunek Państwa Polskiego, jak wogóle wszelkie transakcje, będące wynikiem różniczkowania wartości rozmaitych kategorii marek polskich, są wzbronione.

Art. 2.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Państwa Polskiego.

Do rozpatrywania przekroczeń niniejszego rozporządzenia powołany jest Urząd Walki z Lichwą i Spekulacją.

Przekroczenia te na obszarach b. Królestwa Kongresowego i b. zaboru austriackiego karane są w myśl dekretu z dnia 11 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 7 p. 109) w drodze administracyjnej karą aresztu do 3 miesięcy, względnie grzywną do 50,000 marek, prócz tego zawsze pociągają konfiskatę wartości, stanowiących przedmiot przekroczenia.

Do czasu utworzenia na terenach b. zaboru pruskiego Urzędów Walki z Lichwą i Spekulacją, do rozpatrywania przekroczeń niniejszego rozporządzenia powołane są sądy doraźne.

Art. 3.

Rozporządzenie niniejsze otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

(—) *Biliński.*

Minister Aproprowiacji:

w z. (—) *O. Sobański.*

Minister dla b. zaboru pruskiego:

(—) *W. Seyda.*

Warszawa, dnia 23 września 1919 r.

408

Rozporządzenie

Ministra Kolei Żelaznych o bezpłatnym przewozie żywności i przedmiotów pierwszej potrzeby poza stacje Białystok, Brześć i Chełm do ziem Wschodnich Rzeczypospolitej.

Na zasadzie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego r. b. (Dz. Praw Nr. 14, poz. 152) i w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządzam co następuje:

Artykuły żywności i inne przedmioty pierwszej potrzeby, pochodzące z darów, wysłane poza stacje Białystok, Brześć i Chełm i przeznaczone do rozdania między miejscową ludność ubogą, od dnia 25 września r. b. na przeciąg 2 miesięcy będą przewożone bezpłatnie na kolejach polskich pod warunkiem przedstawienia przy wysyłaniu zaświadczeń odnośnych organizacji lub komitetów pomocy o przeznaczeniu darów i nadaniu ich na imię takichże organizacji lub komitetów.

Kierownik Ministerstwa:

(—) *J. Eberhardt.*

Warszawa, dnia 19 września 1919 r.

409

Ogłoszenie

dotyczące odmawiania spisывania aktów o szkodach, wynikłych z nieprawidłowych rekwizycji.

Do wiadomości Ministra Spraw Wewnętrznych

doszło, że niektóre władze miejscowe, w szczególności gminne i miejskie odmawiają z niewytłomaczonych pobudek spisywanie aktów o szkodach, wynikłych z nieprawidłowych rekwizycji, dokonywanych przez żołnierzy W. P., krepując się w tych wypadkach określać sprawców wyrządzonych strat.

Przyjmując pod uwagę z jednej strony to, że dla zapewnienia spokoju i porządku w państwie demokratycznym każdy osobnik nawet na stanowisku, czy to żołnierza, czy urzędnika powinien być ścigany przez odnośne władze w razie popełnienia czynu karygodnego, a z drugiej, że jednym z ważniejszych obowiązków władz administracyjnych, państwowych i samorządowych jest zapewnienie mienia i bezpieczeństwa mieszkańców, poleca się Panu natychmiast pouczyć podległe organa samorządowe, gminne i miejskie, że nie mają one prawa odmawiać ludności cywilnej, że szkodowanej przez kogokolwiek przez niezgodne z prawem i obowiązującymi przepisami postępowanie, bezstronne i ściśle obiektywne stwierdzenia stanu rzeczywistego za pomocą spisania odpowiednich protokołów oraz określenia winnych nadużycia, o ile są ku temu dostateczne dane.

Warszawa, dnia 25 września 1919 r.

Za Ministra

Józef Bek. w. r.

410

Ogłoszenie

dotyczące opłaty listów urzędowych telegrafów i telefonów.

W najbliższym numerze Dziennika Ustaw pojawi się rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów w sprawie zniesienia wolności od opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych od 1 listopada 1919 r., a to na podstawie art. 12-go Ustawy o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu Nr. 44 Dziennika Praw z r. 1919-go

Według tego rozporządzenia wszystkie urzędy państwowe i samorządne będą musiały opłacać wszelkie przesyłki pocztowe, telegraficzne i rozmowy telefoniczne w gotówce względnie markami pocztowymi, nabywanymi za gotówkę.

W rozporządzeniu przewidziano wydanie osobnych marek pocztowych dla urzędów, które będą na składzie we wszystkich urzędach pocztowych do nabycia za gotówkę oraz ustanowiono osobną taryfę (uproszczoną) i zniżoną dla pism i druków urzędowych.

Dodaje się, że wszelkie dotychczasowe kredytowanie opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych ustanie z końcem października r. b.

Łuków, dnia 22 września 1919 r.

Starosta

w z. (—) *Panglisz.*

411

Ogłoszenie

Do PP. Burmistrzów i Wójtów.

Zdarza się dosyć często, że pp. Burmistrzowie i Wójtowie gmin na wystosowane do nich polecenia i pisma z określonym terminem odpowiedzi—nie odpowiadają wcale, albowiem odpowiadają w terminie spóźnionym. Fakty te, dowodzące braku zrozumienia ważności urzędu wójta w całokształ-

cie administracji państwowej, powodują w dalszych swych konsekwencjach opóźnienia i niedokładności w funkcjonowaniu całej maszyny administracyjnej i narażają na szwank sprawność i sprężystość zarządu krajem w dzisiejszych ciężkich czasach szczególnie potrzebna.

Wobec tego czuję się zniewolonym przypomnieć jeszcze raz pp. Burmistrzom, Wójtom i Pisarzom ogólnopństwową ważność ich obowiązków i wezwać ich do natychmiastowego usunięcia wspomnianych wyżej wadliwości, których dłużej żadną miarą tolerować nie można.

Każde bez wyjątku polecenie władz i urzędów, do tego powołanych, musi być przez zarząd gminy wykonane dokładnie i wznaczonym terminie. Sprawozdanie o wykonaniu polecenia względnie odpowiedź na zapytanie—wypłynąć musi w terminie do tego Urzędu, który polecenie względnie zapytanie wystosował.

Jeżeli wykonanie polecenia wznaczonym terminie jest niemożliwe, w takim razie w przeciągu czasu, do wykonania poleceniaznaczonym wypłynąć musi do odnosnego urzędu usprawiedliwienie Zarządu gminy, podające przyczyny, dla których polecenia na czas wykonać nie można.

Nawet w tych wypadkach, w których termin wykonania polecenia względnie nadesłania odpowiedzi nie jest wyraźnie oznaczony—polecenie należy wykonać natychmiast i najpóźniej w przeciągu dni 14 nadesłać sprawozdanie względnie usprawiedliwienie niemożności wykonania polecenia.

Wielokrotne przynaglenia, dotychczas ptaktykowane, stosowane nadal nie będą; jeżeli odpowiedź na pismo terminowe nie wpłynie w przepisany czasie—Urząd wyszle gońca po odbior odpowiedzi na koszt opieszalego urzędnika, albowiem —w miarę ważności sprawy—na opieszalego odrazu nałożoną będzie kara według przepisu usawy.

Powyższe zasady odnoszą się tak do poleceń Urzędu powiatowego, jak nie mniej do odezw innych władz (skarbowych, sądowych i t.p.), dla których Burmistrzowie i Wójtowie są w myśl obowiązujących przepisów organami wykonawczymi.

Łuków, dnia 2 października 1919 r.

Starosta (—) *Łopuski.*

412

Ogłoszenie

dotyczące uszanowania grobów żołnierzy.

Zarządzam, aby poszczególne groby i cmentarze poległych żołnierzy, znajdujące się na terytorjum powiatu były przez ludność uszanowane, ogrodzenia nie były niszczone i przedmioty odnoszące się do poległych nie były rozgrabywane, lecz otaczane czcią i opieką, jaką im gwarantuje nie tylko religja, ale i ustawa państwowa. Winnych uszkodzenia i wszelkiej profanacji pociągnę do odpowiedzialności.

Łuków, dnia 23 września 1919 r.

Starosta

w/z.

(—) *Panglisz.*

413

Ogłoszenie

dotyczące zatrzymania dwóch koni.

Dnia 14 września r. b. we wsi Szczygły-

Dolne, gm. Łuków, zostały zatrzymane dwa konie, niewiadomo do kogo należące, a mianowicie: wałach maści gniadej lat 7 i kobyła maści karej lat 10.

Właściciele powyżej opisanych koni zgłosić się powinni do Starostwa w Łukowie.

Łuków, dnia 22-go września 1919 r.

Starosta

w z. (—) Panglisz.

414

Ogłoszenie

o zagubieniu kwitu na drzewo.

Pycka Józef, syn Jakóba z Iglanki gm. Tuchowicz, zgubił kwit na drzewo № 407, wystawiony na 11,5 m 3 drzewa okrągłego sosnowego.

Łuków, dnia 2 października 1919 r.

Starosta w z. (—) Panglisz.

415

Ogłoszenie

w sprawie pieczęci Dowództwa Garnizonu.

Dowództwo Garnizonu W. P. w Łukowie podaje do wiadomości, że wszystkie pieczęci Dowództwa Placu W.P. w Łukowie unieważnia się z dniem 1-go października, natomiast wprowadza się pieczęci: podłużną i okrągłą „Dowództwo Garnizonu W.P. w Łukowie.”

Łuków, dnia 1 października 1919 r.

(—) Szlapak ppor.

416

Ogłoszenie

dotyczące choroby płucnej wśród bydła.

We wsi Wola Osowińska, gm. Wojcieszków skonstatowana została zaraza płucna wśród bydła rogatego.

Starosta

w z. (—) Panglisz.

Łuków, dnia 30 września 1919 r.

417

OGŁOSZENIE

o zagubieniu lub ukradzeniu paszportów w pow. Łukowskim.

Nr paszportu	WŁAŚCICIEL	Miejsce zamieszkania	Wystawiony przez: w dniu:
Niewiad.	Fusman Jankiel	w. Zarzyc, gm. Ulan	b. okupac. w Łukowie 1916 r.
"	Fusman Ruchla	"	" " 1916 r.
"	Gölcman Manach	w. Ryczyska gm. Miastków	" " 1916 r.
"	Głowienko Emilja	Łuków	" w Żelechowie
340207/1	Kur Józef	"	" w Łukowie
Niewiad.	Rozenfeld Josef	"	" w Warsz. 1917 r.
"	Rubinsztajn Chana	"	" w Łukowie 1915 r.
340963/4	Radomyska Józefa	Role, gm. Celiny	" " 1/VII 1916 r.
340963/3	Radomyska Marjanna	" " " "	" w Łukowie 1916 r.
Niewiad.	Sztargot Sura	" Łuków "	" " 1916 r.
"	Stasiewicz Jan	"	" " 1916 r.
"	Tenenbaum Azryl	"	" " 1916 r.
"	Zawiska Elżbieta	"	" " 1916 r.
"	Zilbersztejn Chaim Moszko	"	" " 1915 r.

Paszporty niniejszym unieważnia się. Ostrzega się przed nadużyciem. Odnośne wiadomości należy skierować do Starostwa.

Łuków, dnia 30 września 1919 r. L. 662 III,

Starosta w z. Panglisz.

**Uprasza się o wnoszenie zaległej prenumeraty
za kwartał III i IV.**

Redakcja.